caruna

11.4.2018

Liikenne- ja viestintävaliokunta
00102 EDUSKUNTA
LiV@eduskunta.fi

Caruna Oy:n ja Caruna Espoo Oy:n lausunto yksityistielain muuttamiseksi annetusta hallituksen esityksestä (HE 147/2017 vp)

Caruna on Suomen suurin sähkönjakeluun keskittyvä yritys, joka vastaa 664 000 yksityis- ja yritysasiakkaan sähkönjakelusta Etelä-, Lounais- ja Länsi-Suomessa, Joensuussa, Koillismaalla sekä Satakunnassa. Carunalla on noin 82 000 kilometriä sähköverkkoa.

Caruna Oy ja Caruna Espoo Oy ("Caruna") lausuvat yksityistielain muuttamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 147/2017 vp) johdosta seuraavaa.

Yleistä

Yleisellä tasolla Caruna katsoo, että hallituksen esitys on hyvin laadittu ja sisältää parannuksia nykyiseen lakiin verrattuna. Erityisesti mahdollisuus sopia yhdyskuntaa palvelevien johtojen ja kaapeleiden sijoittamisesta tiekunnan kanssa on merkittävä parannus.

Eduskunnalle annettu hallituksen esitys on parantunut luonnoksesta, jonka Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi 25.1.2017. Hallituksen esityksessä on tehty perusteltu ja kannatettava linjaus, ettei yhdyskuntaa palvelevia johtoja ja kaapeleita sijoittaville yhtiöille ole katsottu syntyvän sijoittamisen perusteella tieoikeutta eikä yhtiöitä siten katsota tiekunnan osakkaiksi.

Muiden kuin tieosakkaiden oikeus käyttää tietä (28 §)

Ehdotettavassa 28 §:ssä säädettäisiin muiden kuin tieosakkaiden oikeudesta käyttää tietä. Säännöstekstin mukaan muiden kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuva yksityistien käyttäminen säännöllisiin ja tilapäisiin kuljetuksiin, säännölliseen kulkemiseen sekä tien kunnossapitokustannuksia selvästi lisäävän toimintaan on luvanvaraista. Lupaa tien käyttämiseen ei tarvita jokamiehenoikeuden nojalla tapahtuvaan kulkemiseen tai välttämättömien viranomaistehtävien edellyttämään tienkäyttöön.

Yksityiskohtaisten perustelujen (HE 147/2017 vp s. 59) mukaan luvanvaraisuuden ulkopuolelle jäisi siten jokamiehen käytön sekä viranomaistoimintaan liittyvän tienkäytön lisäksi erityisesti muu kuin säännöllinen kulkeminen yksityistiellä, ellei kyse ole jostakin tien kunnossapitokustannuksia lisäävästä toiminnasta. Myöskään tien varren asukkaita palveleva palveluliikenne ei olisi luvanvaraista, sillä siinä on kyse tieosakkaan hyväksi tapahtuvasta ja kiinteistön

käyttöön liittyvästä tien käyttämisestä, jota varten tieoikeus on perustettu. Tällaista palveluliikennettä ovat esimerkiksi postin kuljetukset, koulukuljetukset ja erinäisten hoivapalveluiden edellyttämä tienkäyttö.

Caruna näkee ongelmana, että pykälässä tai edes sen perusteluissa ei nimenomaisesti oteta kantaa siihen, että verkonhaltijoiden ja muiden infrastuktuuria ylläpitävien toimijoiden huolto- ja ylläpitotehtävien vuoksi välttämätön tienkäyttö on satunnaista ja yksityistien varrella sijaitsevia kiinteistöjä palvelevaa, eikä se edellytä lupaa eikä siitä siten tarvitse maksaa käyttömaksuja.

Carunan ehdotus on, että 28 §:n yksityiskohtaisia perusteluja täsmennettäisiin seuraavasti:

"Myöskään tien varren asukkaita palveleva palveluliikenne ei olisi luvanvaraista, sillä siinä on kyse tieosakkaan hyväksi tapahtuvasta ja kiinteistön käyttöön liittyvästä tien käyttämisestä, jota varten tieoikeus on perustettu. Tällaista palveluliikennettä ovat esimerkiksi postin kuljetukset, koulukuljetukset ja erinäisten hoivapalveluiden edellyttämä tienkäyttö **sekä yhdyskuntaa palvelevan infrastruktuurin rakentamisen, käytön ja kunnossapidon edellyttämä tienkäyttö**."

Lisäksi uudessa yksityistielaissa tulisi ehdottomasti säilyttää vanhan lain periaate, jonka mukaan energian siirtoon sekä vesi- ja viemäriverkostoon liittyvät infrastuktuuriverkostot "palvelevat yksittäisiä kiinteistöjä, minkä vuoksi verkostojen ylläpitoon liittyvä yksityisteiden käyttö sisältyykin yleensä kunkin kiinteistön tieyksiköihin, joten tällaisissa tapauksissa erillisten tiemaksujen määräämiselle ei ole perustetta" (HE 166/2000, s. 11).

Käyttömaksu tiemaksun sijaan (39 §)

Ehdotettavassa 39 §:ssä säädettäisiin, milloin tieosakkaiden osallistuminen tienpidon kustannuksiin voitaisiin kuitenkin järjestää tiemaksujen sijaan käyttömaksuilla.

Ehdotetun 39 §:n 3 momentin mukaan, jos joku on saanut tieoikeuden muun kuin tämän lain perusteella, voidaan tiemaksun sijasta määrätä käyttömaksu, jos tien käyttö on vain satunnaista. Käyttömaksu on tällöin vuotuismaksu, jollei toisin sovita, ja sen määräämisperusteisiin sovelletaan, mitä 38 §:ssä säädetään.

Lainkohtaa koskevien yksityiskohtaisten perustelujen (HE 147/2017 vp s. 68) mukaan erilaisten lunastusyritysten kuten voimansiirtolinjojen ja vesistörakentamisen yhteydessä on saatettu lunastaa käyttöoikeuksia tai muuten rajoittaa maanomistajan oikeutta käyttää kiinteistöään. Oikeuden toteuttamiseksi on lunastajalle voitu perustaa oikeus käyttää lunastuspäätöksessä erikseen nimettyjä olemassa olevia yksityisteitä. Tällaisissa tapauksissa lunastusoikeuden haltijasta on tullut tien osakas. Kuitenkin näille käyttöoikeusyksiköille kulkeminen voi tilanteesta riippuen olla hyvin vähäistä ja satunnaista. Tämän vuoksi voi olla tarkoituksenmukaista tiekunnan kannalta kantaa osakkaan tiemaksujen sijasta kuljetusten perusteella määrättävää käyttömaksua.

Caruna näkee ongelmana, että jos tienkäyttö olisi jo kertaalleen huomioitu esimerkiksi lunastuskorvauksissa, verkkoyhtiö joutuisi korvaamaan tienkäytöstä useamman lain perusteella.

11.4.2018

Carunan ehdotus on, että 39 §:n 3 momenttia koskevia yksityiskohtaisia perusteluja täsmennettäisiin seuraavasti:

"- - Tämän vuoksi voi olla tarkoituksenmukaista tiekunnan kannalta kantaa osakkaan tiemaksujen sijasta kuljetusten perusteella määrättävää käyttömaksua. **Käyttömaksua ei kuitenkaan tule määrätä, jos muun lain perusteella hankittuun käyttöoikeuteen sisältyy oikeus alueella liikkumiseen ja siten käyttöoikeudesta määrätty korvaus kattaa jo muun muassa teiden hyödyntämisen kyseistä tarkoitusta varten.**"

Espoossa 11.4.2018

CARUNA OY ja CARUNA ESPOO OY
Siirtoverkot

Henrik Suomi
Verkkopäällikkö